

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 42T/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720010309
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Mikulčík
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2022:1720010309.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok, samosudcom Marekom Mikulčíkom, v trestnej veci obžalovaného B. U., stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25. januára 2022 v Pezinku, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný: B. U.D., X.. Z. E.. X. X. XXXX K. Z., J. I. A. XXX/XX, K.,

uznáva za vinného, že

v mieste svojho trvalého bydliska a všade tam, kde sa zdržiaval si svoju vyživovaciu povinnosť neplnil riadne a včas voči dcére S. U., E.. XX.XX.XXXX v období od mesiaca marec 2020 do mesiaca január 2022 vrátane, a to i napriek tomu, že mu táto povinnosť vyplýva predovšetkým z ustanovenia § 62 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. a taktiež mu bola deklarovaná rozsudkom Okresného súdu Pezinok, pod č. k: 12P/172/2018-43 s právoplatnosťou dňa 27.03.2019, ktorým je povinný prispievať na výživu B. S. U.Í., mesačne sumou vo výške 100,- EUR, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky P. U.D., I. P.. E. XXXX/XX, Z., čím mu tak za uvedené obdobie vznikol dlh na bežnom výživnom vo výške 1.800,- EUR, nakoľko dňa 02.06.2020 zaplatil poštovou poukážkou výživné v sume 200,- EUR a v ďalších nepravidelných platbách zaplatil poštovou poukážkou výživné v sume 300,- EUR z celkovej dlžnej sumy 2.300,- EUR

teda

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov si úmyselne neplnil svoju zákonnú povinnosť vyživovať iného

čím spáchal

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona.

Za to mu súd ukladá

Podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona, § 36 písm. j/ Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určuje obžalovanému skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil k rukám P. U., E.. X. X. XXXX, J. I. P.. E. XXXX/XX, Z. zameškané výživné vo výške 1.800,- €.

o d ō v o d n e n i e :

Okresná prokuratúra Pezinok podala na obžalovaného B. U. (ďalej len „obžalovaný“) na tunajšom súde dňa 4. augusta 2020 obžalobu pod číslom P v 235/20/1107-4 (ďalej len „obžaloba“), pričom skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikovala ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Tr. zák. ktorého sa obžalovaný mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v predmetnej obžalobe.

Súd nariadil vo veci hlavné pojednávanie, ktoré vykonal v neprítomnosti obžalovaného za splnenia podmienok uvedených v § 252 odsek 2 Trestného poriadku (obžalovanému bola doručená obžaloba, obžalovaný bola na pojednávanie riadne a včas predvolaný, mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní a obžalovaný bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a napokon obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený, pričom obžalovaný sa na hlavné pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavil). Na hlavnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie podľa § 261 Trestného poriadku výsluchom svedkyne P. U.. Postupom podľa § 253 ods. 2 Trestného poriadku súd poveril vykonaním dôkazov, čítaním listín, posudkov a správ prokurátora, ktorý podľa § 269 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní čítaním oboznámil nasledovné listinné dôkazy zadokumentované v súdnom spise: č.l. 29-39 - rozsudok OS Pezinok sp. zn. 12P/172/2018; č.l. 40 - rodný list; č.l. 41 - potvrdenie o návšteve materskej školy; č.l. 43 - fotokópie poštových poukazov; č.l. 44 - poštový poukaz; č.l. 45 - poštový poukaz; č.l. 46 - odpis registra trestov; č.l. 48-49 - výpis z ústrednej evidencie priestupkov; č.l. 52 - vyjadrenie z ÚPSVaR Poprad; č.l. 53 - potvrdenie ÚPSVaR Poprad; č.l. 54 - rozhodnutie ÚPSVaR; č.l. 55 - vyjadrenie Okresného úradu Poprad; č.l. 56 - vyjadrenie zo Sociálnej poisťovne. Postupom podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku bola na hlavnom pojednávaní prečítaná zápisnica o skoršej výpovedi obžalovaného zo dňa 17. júna 2020 (č.l. 11-13 spisu). Postupom podľa § 270 ods. 1 Trestného poriadku súd vykonal dokazovanie oboznámením vecných dôkazov -poštových poukazov. Súd dospel k záveru, že takto vykonaným dokazovaním bolo na hlavnom pojednávaní dokázané všetko, čo treba v zmysle § 119 odsek 1 Trestného poriadku v trestnom konaní dokazovať.

K dokazovaniu:

Vykonané dôkazy súd hodnotil jednotlivo i v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak, ako je to uvedené v § 2 odsek 12 Trestného poriadku, pričom vychádzajúc zo zásad dokazovania, dospel k záveru, že skutok, ktorý je v posudzovanej trestnej veci obžalovanému kladený za vinu, sa stal, napĺňa všetky zákonné znaky trestného činu - prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona a že tento skutok spáchal práve obžalovaný.

Obžalovaný je podľa rodného listu otcom maloletej S. U., E. B. XX.XX.XXXX K. I. z matky P. U..

Na základe rozsudku Okresného súdu Pezinok sp. zn. 12P/172/2018-43 právoplatného dňa 27.03.2019 bol obžalovaný zaviazaný prispievať na výživu svojej maloletej dcéry S. U. mesačne sumou 100,- EUR, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky P. U..

Obžalovaný má ukončené základné vzdelanie. Dňa 18. júla 2019 bol rozhodnutím ÚPSVaR Poprad vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespôľuprácu s úradom. Odvtedy sa živí brigádnickou prácou a nemá stále zamestnanie. Má tri deti a tri vyživovacie povinnosti, nemá peňaží nazvyš a stáva sa mu, že nemá na zaplatenie výživného na dcéru S. S dcérou S. sa nestretáva, darčeky jej nekupuje. Je si vedomý svojej vyživovacej povinnosti na dcéru S.. Trestné oznámenie na obžalovaného podala svedkyňa P. U. dňa 25. februára 2020. Nakoľko potom svedkyňa U. uhradil obžalovaný na výživnom sumu 1.100,- € (20,-€+180,-€+900,-€) vzniesli mu OČTK vzhľadom na právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Pezinok sp. zn. 12P/172/2018 obvinenie pre neplnenie vyživovacej povinnosti od marca 2020. Po oznámení vzniesenia obvinenia (11.mája 2020) si obžalovaný svoju vyživovaciu povinnosť neplnil riadne a včas, plnil ju len sporadicky. Za obdobie od marca 2020 do januára 2022 matke maloletej S. na výživné zaplatil v ďalej uvedených dátumoch nasledovné sumy: 2. 6. 2020 - 200,- €, 10. 8. 2020 - 100,- €, 15. 1. 2021 - 50,- €, 1. 4. 2021 - 50,- €, 4. 5. 2021 - 50,- €,

2. 6. 2021 - 50,- € , t.j. celkovo 500,-€. V dôsledku toho mu na výživnom v tomto období vznikol dlh vo výške 1.800,-€.

Obžalovaný nebol doposiaľ nikdy súdne trestaný a v minulosti sa dopustil iba dvoch priestupkov.

K výroku o vine:

Vina je otázka skutková. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že skutok, pre ktorý je obžalovaný trestne stíhaný sa stal tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku. Nebolo tiež pochýb o tom, že tento skutok spáchal práve obžalovaný a jeho skutok má znaky trestného činu. Za toho stavu súd uznal obžalovaného vinným na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti (skutkovej vete) tohto rozsudku.

K právnej kvalifikácii:

Objektom tohto trestného činu je nárok na výživu, ktorý vyplýva zo zákona o rodine. Objektívna stránka spočíva v konaní páchatel'a, ktorý najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného (ods. 1), alebo v konaní páchatel'a, ktorý sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovať iného (ods. 2). Subjektom tohto trestného činu môže byť len osoba, ktorá je povinná vyživovať alebo zaopatrovať iného (k tomu porovnaj R 33/1960). Zo subjektívnej stránky zavinenie vyjadrené vo forme „čo aj z nedbanlivosti“ (ods. 1) pripúšťa zavinenie nielen úmyselné, ale aj z nedbanlivosti. Zo subjektívnej stránky sa v odseku 2 vyžaduje úmyselné zavinenie. (ČENTĚŠ, Jozef. § 207 [Zanedbanie povinnej výživy]. In: BURDA, Eduard, ČENTĚŠ, Jozef, KOLEŠÁR, Juraj, KORDÍK, Marek, LACIAK, Ondrej, MARTVOŇ, Anton, MATUŠKA, Tomáš, MENCEROVÁ, Ingrid, PROKEINOVÁ, Margita, PUCHALLA, Martin, STRĚMY, Tomáš, TOBIÁŠOVÁ, Lýdia, TOMAN, Pavol, ZÁHORA, Jozef. Trestný zákon. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011)

Vzhľadom k tomu, že trestný čin zanedbania povinnej výživy je pokračujúcim trvácim trestným činom, ktorý má podľa doktrínálneho výkladu zároveň prvky hromadného trestného činu, dospel súd k záveru, že základnú skutkovú podstatu uvedenú v ustanovení § 207 ods. 1 Tr. zák. (najmenej dva mesiace v období dvoch rokov si neplnil svoju zákonnú povinnosť vyživovať iného), obžalovaný naplnil v apríli 2020.

Pokiaľ išlo o subjektívnu stránku, súd konanie obžalovaného vyhodnotil podľa § 15 písm. b/ Tr. zák. ako úmysel nepriamy, nakoľko tento vedel, že neplnením si vyživovacej povinnosti môže porušiť záujem spoločnosti na riadnom plnení si vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený. Za toho stavu súd konanie obžalovaného právne kvalifikoval tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti (v právnej vete a v právnej kvalifikácii) tohto rozsudku.

Po zistení formálnych znakov trestného činu - prečinu, skúmal súd aj materiálnu stránku - materiálny znak prečinu uplatňovaný ako materiálny korektív k formálnym znakom, a to z hľadiska posúdenia všetkých skutočností spadajúcich pod kritéria definované v § 10 odsek 2 Trestného zákona. Pritom vychádzal z požiadavky, že skutočnosti uvedené v § 10 odsek 2 Trestného zákona je potrebné hodnotiť vo svojom súhrne bez toho, aby niektorej bol pripisovaný väčší či menší význam (jednej na úkor druhej). Na tomto základe dospel súd k záveru, že konkrétna závažnosť stíhaného prečinu dosahuje Trestným zákonom vyžadovaný stupeň pre vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti, teda stupeň vyšší než nepatrný. Tento záver vyplýva z už uvedeného spôsobu vykonania činu a jeho následku popísaného v skutkovej vete rozsudku, z okolností, za ktorých bol spáchaný, ako aj z uvedenej formy a miery zavinenia (nepriamy úmysel). Tieto všetky rozhodné skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú taký stupeň závažnosti činu, pre ktorý je nevyhnutné vyvodzovať voči obžalovanému trestnú zodpovednosť.

K výroku o treste

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupoval súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'mi tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Vo všeobecnosti treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchateľa a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchateľa si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchateľa. Záver súdu o možnosti nápravy páchateľa musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchateľov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchateľa a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchateľmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchateľov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchateľa trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchateľa spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchateľa a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri úvahe o druhu a výmere trestu, súd vychádzal z vyššie uvedených skutočností a dospel k záveru, že u obžalovaného najlepšie splní účel trestu uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody, s dostatočne dlhou skúšobnou dobou, v rámci ktorej mu bude uložená povinnosť, aby podľa svojich schopností nahradil zameškané výživné, pretože takýto trest dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti, vytvorí podmienky na výchovu obžalovaného k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, pričom zároveň vyjadrí morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou. Súd mal pritom na zreteli to, aký objekt je chránený v ustanovení § 207 Tr.zák., čo je účelom a cieľom trestu, ako aj to, že pri uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody nemožno páchateľovi trestného činu zanedbania povinnej výživy zároveň uložiť aj povinnosť zaplatiť zameškané výživné. Inými slovami povedané, pre spoločnosť je vždy lepšie, ak si páchateľ zanedbanie svojej vyživovacej povinnosti len tzv. „neodsedí“, počas výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale keď je pri uložení iného druhu trestu donútený svoju zanedbanú vyživovaciu povinnosť riadne splniť dodatočne a taktiež je počas výkonu iného než nepodmienečného trestu odňatia slobody nútený riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť v sume určenej mu súdnym rozhodnutím.

Pri určovaní druhu a výmery trestu súd v súlade s ustanovením § 34 odsek 4 Trestného zákona prihliadol na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchateľa, jeho pomery a možnosti jeho nápravy. Pri výmere trestu súd taktiež obligatórne prihliadol podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a príťažujúcich okolností.

Súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť a to, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Príťažujúce okolnosti u obžalovaného súd nezistil žiadne. Následne trestnú sadzbu ustanovenú v § 207 ods. 1 Tr. zák. (0 až 2 roky) modifikoval s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák. a zistil, že obžalovanému je možné ukladať trest v rozpätí 0 až 16 mesiacov. Za toho stavu súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody v dolnej polovici takto určeného rozpätia v trvaní 4 mesiace, nakoľko mal za to, že takáto výmera trestu bude vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného dostatočne represívna.

Ako súd už vyššie uviedol, nedospel k záveru, že na obžalovaného je potrebné pôsobiť uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, práve naopak, sú u neho splnené podmienky podľa § 49 ods. 1 písm. / Trestného zákona a preto obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmiennečne odložil. Následne sa zaoberal tým, akú dlhú skúšobnú dobu treba obžalovanému pri povolení podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určiť, pričom vyhodnotil, že v rámci jej rozpätia stanoveného v § 50 ods. 1 Trestného zákona na 1 rok až 5 rokov, bude potrebné obžalovanému skúšobnú určiť pri dolnej hranici takto daného rozpätia, t.j. v trvaní 18 mesiacov, nakoľko mal za to, že takáto skúšobná doba bude vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného dostatočne individuálne preventívna. Uložený trest v dolnej polovici modifikovanej trestnej sadzby, podmiennečne odložený na skúšobnú dobu určenú pri dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia považuje súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti prípadu za trest primeraný, spravodlivý, dostatočne zodpovedajúci represívnej funkcii trestu i potrebám generálnej a individuálnej prevencie, ktorý bude dostatočným prostriedkom na dosiahnutie účelu trestu, ako ho má na mysli Trestný zákon.

Na podklade znenia § 50 ods. 2 Trestného zákona súd pri ukladaní podmiennečného trestu odňatia slobody obžalovanému uložil aj povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich síl a schopností zaplatil zameškané výživné.

To sú dôvody, pre ktoré súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciacii tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Bratislave, cestou Okresného súdu Pezinok. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.